

ภาคผนวก ผ 3.6

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยเฉพาะเรื่อง
“อุตสาหกรรมถลุงมีอย่างไทยจะเป็นที่ 1 ของโลกได้ไหม ?”

รายงานการประชุมกลุ่มย่อยเฉพาะเรื่อง “อุตสาหกรรมถุงมือยางไทยจะเป็นที่ 1 ของโลกได้ไหม ?”

วันพุธที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 09.30-12.00 น.

ณ ห้อง YT720 ชั้น 7 อาคาร สวทช. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ถนนพระรามหก กรุงเทพฯ

ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย

1. คุณประชัย กองวาริ	นายกสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย
2. คุณรัก ปีตาสัย	เลขาธิการสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย
3. คุณสาริน อินทร์รองพล	สมาคมผู้ผลิตถุงมือยางไทย
4. คุณกรณ์พัฐ ชีวินินทกุล	บริษัท เอสเอแอร์บเบอร์โปรดักส์ จำกัด
5. คุณราตรี พิกุลทอง	บริษัท ยูเนียนรับเบอร์โกลฟ จำกัด
6. คุณอารีรัตน์ พงษ์วิจิตร	บริษัท ยูเนียนรับเบอร์โกลฟ จำกัด
7. คุณสุปราณี คุ่มไพร	บริษัท ยูเนียนรับเบอร์โกลฟ จำกัด
8. คุณบุญสิทธิ์ ชั่งสิริพร	บริษัท คาร์ดิแนลเฮลท์ 22 (ประเทศไทย) จำกัด
9. คุณนิพันธ์ ตั้งพิรุฬห์ธรรม	บริษัท มาสเตอร์โกลฟ อินดัสตรี จำกัด
10. คุณสุคนธ์ เสรีจรัสดี	บริษัท ลาวีเนียล (ประเทศไทย) จำกัด
11. คุณภัทริน เสรีจรัสดี	บริษัท ลาวีเนียล (ประเทศไทย) จำกัด
12. ดร.กฤษฎา สุขีวะ	ศูนย์วิจัยเทคโนโลยียาง คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
13. คุณดารณี เจริญสุข	ศูนย์วิจัยเทคโนโลยียาง คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
14. คุณชินรัตน์ ลาภพลธนะอนันต์	ศูนย์วิจัยเทคโนโลยียาง คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
15. คุณอุบล โพธิ์อำพร	ศูนย์วิจัยเทคโนโลยียาง คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
16. คุณชญาภา นิมสุวรรณ	ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ

ที่มา

ประเทศไทยผลิตและส่งออกน้ำยางข้นมากที่สุดในโลก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2558 ผลิต 964,403 ตัน (น้ำหนักเนื้อยางแห้ง) และส่งออก 730,364 ตัน (น้ำหนักเนื้อยางแห้ง) (ที่มา: สถิติยางประเทศไทย กองการยาง กรมวิชาการเกษตร) และเป็นศูนย์กลางการผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำยางเช่นกัน โดยประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางอนามัยและเส้นด้ายยางยืดอันดับหนึ่งของโลก แต่สำหรับถุงมือยางยังผลิตและส่งออกเป็นอันดับสองของโลกรองจากมาเลเซีย เครือข่ายพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราจึงสนใจที่จะจัดเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความเห็นว่าอุตสาหกรรมถุงมือยางไทยจะสามารถขึ้นเป็นที่ 1 ของโลกได้ไหม หากสามารถทำได้ จะต้องทำอะไรหรือต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างไรบ้าง โดยเป็นการจัดร่วมมือกับสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความเห็นว่าอุตสาหกรรมถุงมือยางไทยจะสามารถขึ้นเป็นที่ 1 ของโลกได้ไหม และมีความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างไรเพื่อให้พัฒนาอุตสาหกรรมถุงมือยางของประเทศไทย

สถานภาพของอุตสาหกรรมถุงมือยางไทยเทียบกับของมาเลเซีย

- ประเทศไทยมีโรงงานผลิตถุงมือยาง 37 โรง เทียบกับมาเลเซียมีโรงงานผลิตถุงมือ 53 โรง
- ปริมาณการส่งออกถุงมือยางของประเทศไทยอยู่ที่ 25,594 ล้านชิ้น/ปี ในขณะที่มาเลเซียส่งออกถุงมือ 130,000 ล้านชิ้น/ปี หรือร้อยละ 63 ของตลาดถุงมือยางโลก
- รายได้ของประเทศไทยจากการส่งออกถุงมือยาง คือ 33,065 ล้านบาท/ปี เทียบกับ 130,000 ล้านบาท/ปี ของมาเลเซีย
- มาเลเซียมีหน่วยงานสนับสนุนด้านการตลาดของถุงมือยาง คือ Malaysian Rubber Export Promotion Council (MREPC) นอกเหนือจากสมาคม Malaysian Rubber Glove Manufacturers Association (MARGMA) แต่ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานประเภทเดียวกัน
- โรงงานผลิตถุงมือยางของไทยส่วนใหญ่ผลิตถุงมือตรวจโรค มีโรงงานผลิตถุงมือผ่าตัดเพียง 3 โรง และผลิตถุงมือแม่บ้าน/ถุงมืออุตสาหกรรม 3 โรง

จะเห็นว่าปริมาณการผลิตถุงมือยางของประเทศไทยห่างจากของมาเลเซียมาก เนื่องจากมีจำนวนโรงงานที่น้อยกว่ามากและกำลังการผลิต/โรงงาน ก็ต่ำกว่า ฉะนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมถุงมือยางไทยให้สามารถแข่งขันได้กับอุตสาหกรรมถุงมือยางของมาเลเซียจึงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่เมื่อพิจารณาว่าประเทศไทยผลิตน้ำยางธรรมชาติมากกว่ามาเลเซียมาก และส่งออกน้ำยางให้มาเลเซียนำไปผลิตถุงมือยางด้วย จึงน่าจะมีการเสวนากันในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ประกอบการผลิตถุงมือยางไทยถึงศักยภาพในการเติบโตของอุตสาหกรรมถุงมือยางไทย

สาระจากการประชุมกลุ่มย่อย

สาระสำคัญที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่

1. อุตสาหกรรมถุงมือยางไทยมีศักยภาพในการพัฒนาได้อีก เนื่องจากความต้องการถุงมือยางของโลกเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ปัจจุบันอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 8-10 ต่อปี ผู้ประกอบการไทยบางรายไม่สามารถผลิตได้ทันความต้องการเนื่องจากขาดความสามารถในการขยายกำลังการผลิต
2. ปัญหาที่สำคัญและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมถุงมือยางไทย คือ การไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ต่างจากมาเลเซียที่ภาครัฐให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมอย่างมาก ผู้ประกอบการไทยต้องดิ้นรนช่วยตัวเองมาตลอด และเนื่องจากผู้ผลิตถุงมือยางไทยเป็นผู้ผลิตขนาดกลางและเล็ก (บริษัทผลิตถุงมือขนาดใหญ่ซึ่งมีเพียง 4 บริษัทเป็นของบริษัทต่างชาติหรือเป็นบริษัทร่วมทุนกับต่างชาติ) จึงทำได้แค่การพยุงตัวเพื่อความอยู่รอด เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงกว่าของคู่แข่งในมาเลเซีย
3. ผู้ประกอบการผลิตถุงมือยางไทยไม่เพียงแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐแล้ว ยังประสบกับปัญหาภาวะเปียบที่ออกมาควบคุมการผลิตถุงมือ เนื่องจากถุงมือยางถือเป็นอุปกรณ์การแพทย์ประเภทหนึ่งจึงได้รับการควบคุมที่เข้มงวด ทั้งๆ ที่ความจริงไม่ได้เป็นอุปกรณ์ที่มีผลต่อความปลอดภัยของผู้ใช้มากเท่าอุปกรณ์การแพทย์ที่แท้จริงอื่นๆ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมด้วย
4. อุตสาหกรรมถุงมือยางไทยกำลังประสบปัญหาภัยคุกคามจาก
 - ความต้องการของตลาดที่หันมาใช้ถุงมือที่ผลิตจากน้ำยางสังเคราะห์ เช่น น้ำยางไนไตรล์ น้ำยางพอลิไอโซพรีน เนื่องจากปัญหาการทำให้แพ้ของโปรตีนในน้ำยางธรรมชาติ ทั้งๆ ที่ความจริงการแพ้โปรตีนในน้ำยางธรรมชาติมีน้อยรายมาก แต่มีการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้าด้วย ซึ่งประเทศไทยไม่เคยมีมาตรการตอบโต้หรือประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้งานถุงมือยางได้ทราบข้อเท็จจริงถึงระดับของปัญหาที่แท้จริง
 - การเติบโตอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมถุงมือยางในประเทศเวียดนาม ซึ่งเติบโตโดยทางลัด คือ ส่งเสริมให้บริษัทมาเลเซียมาลงทุนผลิตถุงมือยางในเวียดนามหรือหากเป็นบริษัทของคนเวียดนามก็จะใช้วิธีนำเข้าเครื่องจักรผลิตและผู้เชี่ยวชาญจากมาเลเซียเช่นกัน ทำให้สามารถผลิตถุงมือยางที่ได้คุณภาพในเวลาอันรวดเร็ว
5. อุตสาหกรรมถุงมือยางในมาเลเซียเริ่มเติบโตช้าลงเนื่องจากประสบปัญหาการสนับสนุนจากภาครัฐลดลง ทำให้ต้นทุนการผลิตเริ่มสูงขึ้น เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าพลังงาน ฉะนั้นจึงอาจเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะขึ้นมาแข่งขันด้วย แต่บริษัทมาเลเซียก็มีการปรับตัวโดยการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น เช่น ประเทศไทย เวียดนาม

6. รัฐบาลปัจจุบันเริ่มเข้าใจปัญหาของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางขนาดกลางและขนาดเล็กที่ขาดเงินทุนในการปรับปรุงเครื่องจักรผลิตหรือขยายโรงงานเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์และการใช้ยางพาราในประเทศ จึงมีโครงการสนับสนุนงบประมาณ 15,000 ล้านบาท ให้เอกชนกู้ไปลงทุนโดยสนับสนุนดอกเบี้ยบางส่วน แต่มีข้อแม้มากจนผู้ประกอบการไม่อยากจะกู้ เช่น บริษัทที่จะกู้ได้จะต้องมีกำไรต่อเนื่องในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา หรือจะต้องสัญญาว่าจะต้องใช้ยางพาราให้มากขึ้นตามที่กำหนด โครงการนี้จึงไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางมือยาง
7. แม้ว่าการผลิตยางมือจากน้ำยางสังเคราะห์จะมีมากขึ้นเนื่องจากการหลีกเลี่ยงปัญหาการแพ้โปรตีนที่มีในน้ำยางธรรมชาติ หรือเนื่องจากลูกค้าต้องการ รวมทั้งการผลิตยางมือจากน้ำยางไนไตรล์มีต้นทุนการผลิตต่ำลง ทำให้ผู้ประกอบการผลิตยางมือไทยหลายบริษัทก็หันไปผลิตยางมือยางไนไตรล์มากขึ้น แต่ก็มีผู้ประกอบการไทยที่ไม่มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนไปใช้น้ำยางไนไตรล์ในการผลิตยางมือ และยังต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหการแพ้โปรตีนในยางมือยางธรรมชาติอยู่ ปัจจุบันผู้ประกอบการเหล่านี้แก้ไขปัญหาโดยการเปลี่ยนไปขายยางมือยางในตลาดที่ยังยอมรับยางมือยางธรรมชาติอยู่
8. ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมเสวนาเห็นว่าอุตสาหกรรมยางมือยางไทยควรเลิกรับความช่วยเหลือจากภาครัฐเนื่องจากมีปัญหาดังกล่าวมาแล้ว และควรพยายามพึ่งตนเองต่อไป และแนวทางที่ควรทำในอนาคต คือ ทำงานวิจัยและนวัตกรรมให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพราะการสนับสนุนจากภาครัฐเรื่องการลงทุนก็เป็นเพียงจุดเริ่มต้น สุดท้ายหากจะขึ้นเป็นผู้นำได้ก็ต้องแข่งขันและการแข่งขันที่ดีที่สุด คือ การวิจัยและพัฒนาเพราะไม่เพียงแต่ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ลดต้นทุนการผลิตได้ ยังเป็นการสร้างความสามารถทางเทคโนโลยีติดตัว แต่ที่ผ่านมาก็ประสบปัญหาเรื่องสิทธิบัตรที่บริษัทข้ามชาติรายใหญ่มีการจดสิทธิบัตรไว้เป็นจำนวนมาก ทำให้การพัฒนาเทคโนโลยียางมือยางใหม่ทำได้ยากหากจะไม่ให้ทับซ้อนกับสิทธิบัตรที่มีอยู่หรือถูกระเบียบบางอย่างเป็นอุปสรรคแม้ต่อการทำวิจัยในประเทศ เช่น การนำเข้ายางมือยางตัวอย่าง (ของคู่แข่ง) เพื่อนำมาวิจัยและพัฒนาในเมืองไทย แม้จะเป็นเพียงคู่แข่งเดียวก็ต้องขออนุญาตจากองค์การอาหารและยา (อย.) ซึ่งต้องใช้เวลานานมาก (3 เดือนเป็นอย่างเร็ว) ทำให้การทำวิจัยและพัฒนาด้านยางมือยางในประเทศไทยทำได้ช้ากว่าการไปทำวิจัยและพัฒนายางมือยางในมาเลเซีย 6-12 เดือน บริษัทต่างชาติในประเทศไทยจึงหันไปทำวิจัยที่มาเลเซียแทน ทำให้ประเทศไทยหมดโอกาสที่จะเป็นศูนย์กลางการวิจัยด้านยางมือยางของบริษัทต่างชาตินั้น

สรุป

1. การพัฒนาอุตสาหกรรมยางมือยางโดยผู้ประกอบการเองโดยลำพัง ถึงขั้นจะไปแข่งขันกับมาเลเซียได้หรือแข่งขันกับมาเลเซียคงจะเป็นไปได้ยากเนื่องจากการขยายกำลังการผลิตต้องการเงินลงทุนสูงเป็นพันล้านบาท ซึ่ง

ผู้ประกอบการผลิตถุงมือยางไทยที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กไม่มีความสามารถดังกล่าว การจะหวังพึ่งภาครัฐในการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่หรือการสนับสนุนอื่น เช่น ด้านเงินทุน ด้านการตลาด คงจะเป็นไปได้ยากเพราะที่ผ่านมารัฐบาลไม่เคยได้ช่วยอะไร ยิ่งไปกว่านั้นยังทำตัวเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรม เช่น การออกกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการบางรายเห็นว่าอุตสาหกรรมถุงมือยางไทยจะสามารถแข่งขันกับอุตสาหกรรมถุงมือยางของมาเลเซียได้หากรัฐบาลมีนโยบายชัดเจนและให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง

2. สิ่งที่คุณประกอบการผลิตถุงมือยางจะทำได้ คือ การพึ่งตนเองต่อไป เลิกคาดหวังการช่วยเหลือจากภาครัฐและหันไปทำวิจัยและนวัตกรรมมากขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของตัวเองในระยะยาว เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ (ไม่ใช่แข่งขันเพื่อชนะ) แต่ปัจจุบันประสบปัญหาการหลีกเลี่ยงสิทธิบัตรที่บริษัทข้ามชาติรายใหญ่มีการจดไว้เป็นจำนวนมาก
3. ผู้ประกอบการไทยอาจต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยและนวัตกรรม เริ่มจากการหลีกเลี่ยงสิทธิบัตรที่มีอยู่ไปจนถึงความช่วยเหลือในการทำวิจัยแบบที่เครือข่ายพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารากำลังจะทำอยู่ เช่น การช่วยหาแหล่งเงินทุนวิจัย การช่วยหานักวิจัยที่จะร่วมทำวิจัยหรือการหาผู้เชี่ยวชาญไปช่วยให้คำปรึกษา โดยอาจจัดทำเครือข่ายวิจัยถุงมือยาง